

Пише: Стефан Каргановић
среда, 27 мај 2015 20:45

У потпуности схватам размишљање Ненада Пиваша („[Дража као – још једна – шарена лажа](#)“, [1] НСПМ, 26. мај, 2015.) у вези са темпирањем поништења осуђујуће пресуде генералу Драгољубу Михаиловићу. На равни дневне политике могуће је да је анализа г. Пиваша исправна. То не би било зачуђујуће када се узме у обзир да државом управљају четнички војвода и војводин помоћник, премда изгледа да је овај последњи сада надређен свом бившем старешини.

Ипак мислим да је г. Пиваш промашио значајну димензију овог догађаја, независно од темпирања судске одлуке и евентуалних политичких интрига које су на то могле утицати. Ђаво је често ненамерни Божји сарадник и радећи свој посао, као некада и Понтије Пилат, несвесно доприноси остварењу Господњих планова.

Суштина свега је питање: шта је у контроверзи око генерала Михаиловића – истина?

Једна од најштетнијих последица комунистичког периода је морални слом који је умртно когнитивне способности нације. Разлика између добра и зла, истине и лажи, многим је постала непрепознатљива, а још већем броју трауматизованих жртава тоталитарног система само повлачење такве разлике престало је да буде значајно. У насталој атмосфери вредносног нихилизма утврђивање исправности неког става или истинитости неке тврдње готово да је изгубило важност.

Пише: Стефан Каргановић
среда, 27 мај 2015 20:45

Највећим делом инфантилна, расправа која се распламсала поводом одавно закаснеле одлуке Вишег суда у Београду да поништи један правно неодрживи акт није била најблиставији тренутак српске интелигенције. У провали атавистичких страсти предмет разматрања суда убрзо је изчезао са поља пажње. Да потсетимо, једино питање које је суд разматрао било је то да ли је 1946. године суђење генералу Михаиловићу било фер и правично, или не. Након што је саслушао аргументе свих заинтересованих страна, суд је стао на становиште да – није. Поништио је пресуду и објавио је логичан закључак који из тога произилази: да је Драгољуб Михаиловић неосуђивано лице.

У већини других средина са којима ја имам искуство, при свој распрострањености различитих мишљења по меритуму спорног питања, а у овом случају то је улога генерала Михаиловића током рата, озбиљна јавност би се углавном ипак сложила у једном. Чак и да *arguendo* постоји разборита сумња да је улога субјекта била негативна и заслужује неку врсту укора или осуде, општи став и даље би гласио да је укидање неспорно мањкаве судске пресуде добро зато што се тиме отвара пут објективном и стручном сагледавању свих елемената спорног питања. Људи који се у свему осталом не слажу били би сагласни у томе да поништење процесно необдранљивог судског акта претставља корак ка циљу којем све разумне особе теже: утврђивању истине.

Зашто у Србији није тако? Да ли је у питању културолошка препрека или неки посебан, очигледно врло успешан облик психолошког рата циљно вођен против српског ума? Некоме ко је формиран у различитом, интелектуално ригорознијем амбијенту тешко је да схвати да одрасли људи на одговорним положајима и са одређеним угледом у друштву посежу за аргументима онакве врсте какве су током протеклих десетак дана користили Мирослав Лазански [2], Бошко Јакшић [3] и Бранко Павловић [4] у својим чињенично сиромашним али жучним и јаросним освртима на једну судску одлуку која би *mutatis mutandis* у западноевропским земљама, САД или Великој Британији, била потпуно неконтроверзна.

Пише: Стефан Каргановић
среда, 27 мај 2015 20:45

Како је могуће да јавне личности које се рутински баве и другим озбиљним темама, поред пресуде генералу Михаиловићу, толико оману у вођењу рачуна о чињеницама? За мене је у том погледу најрепрезентативнији Мирослав Лазански, тамо где се позива на стенографске белешке које је немачка страна водила на састанку са генералом Михаиловићем у селу Дивци 1941. године.

Пре свега, тај дијалог који Лазански помиње, а за који каже да се у српској редакцији налази у Архиву НОР-а, садржи неке пасусе који би се могли протумачити у складу са тезом коју Лазански заступа, и друге пасусе који би се могли разумно протумачити у супротном смислу. Дакле, за сврху кривичног поступка, где је стандард доказивања „ван сваке разборите сумње,“ као доказ нечије кривице, у овом случају за издајничку сарадњу са окупатором, тај докуменат по дефиницији – пада. Али више од тога, референца за оригинал коју Лазански даје (а требало би да је написан на немачком језику ако су га за време рата састављали немачки обавештајци), који је наводно заплењен и сада је похрањен у Националном архиву САД у Вашингтону – не функционише. Изворног документа према томе нема, а све чиме располажемо су две неверене верзије, на српском и на енглеском. Међутим, ствар је жалоснија и од тога, зато што се те две верзије, на језицима на којима оригинал сигурно није могао бити написан – међусобно разликују.

И то је један од крунских доказа за колаборацију генерала Михаиловића, помоћу којег се валидира пресуда из 1946. године, који угледни војни аналитичар и коментатор предочава? Нисам сигуран да би такав доказ чак и Хашки трибунал озбиљно разматрао.

Анализе Бошка Јакшића и Бранка Павловића, да се Лазански случајно не би осећао усамљен и неправедно издвојен, подједнако су неозбиљне. Међутим, чак ни то није најгоре. Коментари једног дела острашћене читалачке публике не остављају много простора за наду да ће у скорој будућности у овој земљи рационалан дискурс бити могућ. Ни после седамдесет година нема назнака смиреног расуђивања. Попут крвожедне публике која је урлала у римској арени где је генералу било суђено, многи од њих злобно ликују над линчом људског бића које тешко да је некоме од њих учинило зло. То је дубоко забрињавајуће, уколико одражава духовно стање макар значајне мањине друштва.

Полемике - Зашто је рехабилитација генерала Михаиловића ипак више морално него политичко питање

Пише: Стефан Каргановић
среда, 27 мај 2015 20:45

[http://www.balkaninsight.com/en/article/serbia-rehabilitating-milosevic-052715](#)